

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

یەكەى چاودىرى ئەندامە گەرميانیه كانی ئەنجومەنى پارێزگای سلیمانی

یەكەى چاودىرى

راپۆرتى مانگانە
راپۆرتى چوارەم
کانونى دوهم 2017

1/2/2017

پېرست

ناساندن	بەشى يەكەم
چالاکىەکانى ئەندامە گەرميانیەکانى ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى لەمانگى کانونى دوهمى 2017	بەشى دوهم
راپۆرتىك لەبارەى سیمینارى يەكەى چاودىرى رادیۆى دەنگ لەبارەى گرنگى ئەنجومەنە خۆجییه کان	بەشى سېیەم

بەشى يەكەم: ناساندن

1. ناساندنى پرۆژه
2. ناساندنى ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى
3. ناساندنى ئەندامە گەرميانیەکانى ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى
4. ناساندنى ناوچەى گەرميان
5. ناساندنى لایەنى جییه جیکارى پرۆژهى چاودىرى

1. ناساندنی پرۆژه

یه‌که‌ی چاودیری نوینهرانی گهرمیان له ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلیمانی، یه‌که‌یه‌کی تایه‌ته به چاودیری و به‌دواداچون کردن بۆ کار و چالاکیه‌کانی نوینهرانی ناوچه‌ی گهرمیان له ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلیمانی، له‌ریگه‌ی به‌دواداچونکردن بۆ ئیشوکاره‌کانیان و بلاوکردنه‌وه‌ی راپۆرتی مانگانه له‌وباره‌وه. یه‌که‌که پرۆژه‌یه‌کی رادیوی ده‌نگه به‌پالپشی سندوقی دیموکراسی ئه‌مریکی "NED".

نامانجه‌کانی ئه‌م یه‌که‌یه، بریتیه له:

1. ده‌رخستنی قه‌باره‌ی چالاکي و نوینه‌رایه‌تیکردنی نوینهرانی هه‌لبژێردراو بۆ هاو‌لاتیان ناوچه‌که.
2. دروستکردنی رایه‌له‌یه‌کی په‌یوه‌ندی دیکه له‌نیوان ئه‌و نوینه‌رانه‌و هاو‌لاتیان، به ئامانجی بره‌ودانی زیاتر به‌ کاری نوینه‌رایه‌تیکردن و هه‌روه‌ها چاودیر بون به‌سه‌ر نوینه‌ره‌کانه‌وه.
3. پيشاندانی ئه‌و را و سه‌رنج و تییینیانه‌ی که‌له‌لایه‌ن هاو‌لاتیانه‌وه له‌سه‌ر نوینه‌ره‌کان دینه ئاراهه، که‌یانندی ده‌نگی هه‌ردولا به‌یه‌کتی.

چالاکیه‌کانی ئه‌م یه‌که‌یه بریتیه ده‌بیته له:

1. ئاماده‌کردنی راپۆرتی مانگانه له‌سه‌ر چالاکي و کاری نوینه‌رانی گهرمیان له ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلیمانی.
2. ئه‌نجامدانی راپرسی بۆ زانیی رای چین و توێژه جیاوازه‌کان له‌سه‌ر کار و چالاکي نوینه‌ره گهرمیانیه‌کان.
3. ئه‌نجامدانی به‌رنامه‌یه‌کی رادیوی مانگانه، بۆ پته‌وکردنی زیاتری رۆتی نوینه‌رایه‌تیکردنی هاو‌لاتیان له ئه‌نجومه‌ن و ده‌زگا ته‌شریعییه‌کان.
4. ئه‌نجامدانی: کۆر، سیمینار، دیه‌بیته و کۆبونه‌وه‌ی کراوه، له‌باره‌ی گرنگییدانی زیاتر به‌ پرسی نوینه‌رایه‌تیکردن و هه‌روه‌ها چاودیریکردنی نوینه‌رانی هه‌لبژێردراو.

2. ناساندنی ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی:

ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی، ئه‌نجومه‌نیکی هه‌لبژێردراوه‌ له‌لایه‌ن خه‌ڵکی پارێزگای سلێمانیه‌وه، له‌رووی کارگێری و دارایی و یاساییه‌وه به‌ستراوه‌ته‌وه به‌سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران و له‌رووی چاودێریه‌وه ده‌که‌وێته‌ ژێر چاودێری په‌رله‌مانی کوردستانه‌وه.

ده‌سه‌لاتی ئه‌نجومه‌ن چاودێریکردنه‌ له‌سنوری کارگێری پارێزگاکه‌داو مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه‌ بریارو پێڕه‌و و رێنماییه‌کان بۆ رێکخستنی کاروباری کارگێری و دارایی له‌سنوری پارێزگاکه‌دا ده‌ربچوینی، تا بتوانرێت سه‌ره‌پرشتی به‌رپه‌رده‌ی کاروباری پارێزگا به‌پێی په‌نسیی ناسه‌نته‌ری به‌رپه‌رده‌ی کارگێری بکات، به‌جۆریکی وا که‌ نا‌کۆک نه‌بێت له‌گه‌ڵ ده‌ستوو یاسا کارپێکراوه‌کانی هه‌رێمدا.

خولی یه‌که‌می ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی، به‌پێی یاسای ژماره‌ (71) ی 6-4-2004 ی پۆل بریمه‌ر له‌ 31-1-2005 دا هه‌لبژێردراو له‌ (41) ئه‌ندام پێکهاتبو، ئه‌م خوله‌ که‌ خولی دوهمی ئه‌نجومه‌نه، به‌پێی یاسای ژماره‌ (4) ی سالی 2009 یاسای هه‌لبژێردنی ئه‌نجومه‌نه‌کانی پارێزگاکان و قه‌زاو ناحیه‌کان له‌هه‌رێمی کوردستان-عیراقد، له‌ 30-4-2014 دا هه‌لبژێردراوه‌ له‌ (32) ئه‌ندام پێکدیت، خولی دوهم به‌پێی یاسای ژماره‌ (3) ی سالی 2009 یاسای پارێزگاکانی هه‌رێمی کوردستان-عیراق، یه‌که‌م کۆبونه‌وه‌ی خۆی له‌ 24-6-2014 دا کرد.

ئه‌نجومه‌ن پێکدیت له‌ (7) فراکسیۆن، که‌ بریتین له‌: (بزوتنه‌وه‌ی گۆران 12 ئه‌ندام، یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان 11 ئه‌ندام، خزمه‌ت (یه‌کگرتوی ئیسلامی کوردستان و کۆمه‌ڵی ئیسلامی کوردستان) 4 ئه‌ندام، پارتی دیموکراتی کوردستان 3 ئه‌ندام، رافیده‌ین 1 ئه‌ندام، هاو‌په‌یمانی نیشتمانی کوردستان 1 ئه‌ندام).

3. ناساندنی نهندامه گهرمیانیه کانی نهجمه نی پاریزگی سلیمانی:

لهئیتادا (2) له نهندامانی نهجمه نی پاریزگی سلیمانی که گهرمیان تانیستاش بهشینکه لهو پاریزگیه، خه لکی ناوچه ی گهرمیان و به نوینهرانی گهرمیان لهو نهجمه نه ههژمار ده کرین، نهوانیش:

1. غالب محمهد عهلی.

2. محمهد عهبدولوهاب.

هاوکات بریار بو له پاش ههلبژاردنی ههقال نه بوبه کر به پاریزگی سلیمانی، لهجیگه ی ناوبراو (که ریم عهلی که ریم) بیینه نهندامی نهجمه ن، که نهویش گهرمیانیه و دانیشتیوی ناحه ی رزگاری سهر به قهزای که لاره، به لام تانیستا بههوی کیشه ی یاسایی و تهواونهونی مامه له کانی دهسته کاربونی (ههقال نه بوبه کر) وهک پاریزگار، (که ریم عهلی) سویندی یاسایی بو بون به نهندامی نهجمه ن نهخواردوه.

(CV) دو نهندامه گهرمیانیه که ی نهجمه نی پاریزگی سلیمانی

(1)

ناوی چواری: غالب محمهد عهلی شکور

فراکسیون: گوران

شوین و سالی له دایکبون: که لار 1982

شوینی نیشته جیبونی ئیستا: که لار

بروانامه و سالی ده رجون: خویندکاری دکتورا له شیکاری نهوت

باری خیزانی: سهلت

کاری پیشتر: ماموستای زانکو

نهو زمانانه ی دهیزانیت: کوردی، عهره بی، ئینگلیزی، فارسی

ئیمهیل: ghalib8299@gmail.com

فهیسبوک: ghalib M.ali

ژماره تهله فون: 07702122501

کاری ناو نهجمه ن: سهروکی لیژنه ی پیشه سازی وزه و بازارگانی و سامانه سروشتیه کان

چالاکی ریکنخراوه بی: نهندام له چهند ریچکنخراویکی ژینگه بی و تهندروستی

(2)

ناوی چواری: محمهد عه‌بدولوه‌هاب عومهر ره‌زا

فراکسیۆن: گۆران

نازناو: حه‌مه‌ی شیخ

شوین و سالی له‌دایکبون: که‌لار 1983

شوینی نیشه‌جیۆنی ئیستا: که‌لار — فه‌رمانبه‌ران

بروانامه‌و سالی ده‌رجون: دبلۆم 2006-2007

باری خێزانی: خێزانداری

کاری پێشتر: مامۆستا

فه‌یسبوک: Hamay shex

ژماره‌ ته‌له‌فۆن: 07701955029 – 07701581753

ئه‌و زمانانه‌ی ده‌یزانی: کوردی عه‌ره‌یی، که‌میک فارسی

کاری ناو نه‌نجومه‌ن: ئه‌ندامی چوار لیژنه

چالاکێ ریکخراوه‌یی: به‌شداری زۆربه‌ی چالاکیه‌ مه‌ده‌نیه‌کانی شاره‌که‌ی کردوه

4. ناساندنی ناوچه‌ی گهرمیان:

گهرمیان به‌ناوچه‌یه‌کی دیاریکراوی سه‌ر پارێزگای که‌رکوک به‌پیکهاته‌ کۆنه‌که‌ی هه‌ژمار ده‌کریت که‌دواتر به‌هۆکاری ته‌عریب، خرایه‌ سه‌ر پارێزگای سلێمانی.

ئه‌م ناوچه‌یه‌، له‌ کۆمه‌ڵیک قه‌زا پیکدی، به‌لام له‌روی ئیدارییه‌وه، ئیداره‌ی گهرمیان له‌ئیستادا کورت بوه‌ته‌وه‌ بۆ قه‌زاکانی: (که‌لار و کفری و به‌شیک له‌ قه‌زای خانه‌قین.)

له‌دوای راپه‌ڕینی سالی 1991، له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستانه‌وه‌ به‌شیوه‌یه‌کی کاتی پارێزگای که‌رکوک که‌ قه‌زاکانی (که‌لار، کفری، چه‌مچه‌مال، ده‌ربه‌ندیخان، به‌شیک له‌ ناحیه‌کانی قه‌زای خانه‌قین) ده‌گرته‌وه‌، پیکه‌تێرا. له‌گه‌ڵ پیکه‌تێرانی پارێزگاکه‌شدا به‌هۆی نه‌بونی بێنا بۆ فه‌رمانگه‌ و به‌رپه‌رايه‌تییه‌کان له‌ قه‌زای که‌لار، قه‌زای ده‌ربه‌ندیخان دیاریکرا بۆ ناوه‌ندی پارێزگای که‌رکوک.

به‌پێی پێگه‌ی فه‌رمیی ئیداره‌ی گهرمیان له‌ ئه‌نته‌نیت، دوای روخانی رژیمی پێشوی عێراق له‌سالی 2003دا، جارێکی تر گهرمیان که‌ قه‌زای که‌لار ناوه‌نده‌که‌یه‌تی توشی بۆشاییه‌کی ئیداری هات، ئه‌وه‌ش به‌هۆی هه‌له‌شاندنه‌وه‌ی پارێزگای که‌رکوک له‌ ده‌ربه‌ندیخان، بۆ چاره‌سه‌رکردنی ئه‌و بۆشاییه‌ ئیدارییه‌ش، ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان به‌ بریارێک له‌ رۆژی 2006/8/6 "ئیداره‌ی گهرمیان"ی پیکه‌تێرا که‌ مه‌رکه‌زه‌که‌ی له‌ قه‌زای که‌لار دانراوه‌، هه‌روه‌ها له‌ پێناو

کارکردنی ئیداره‌که و فراوانکردنی ده‌سه‌لاته کارگیریه‌کانی، حکومه‌تی ههرێم له سالی 2008 بریاریدا ئیداره‌ی گهرمیان هاوشیوه‌ی پارێزگاکانی تری ههرێم مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵدا بکری‌ت و له‌و روه‌شه‌وه ده‌سه‌لاتی پارێزگار به‌ خشراوته سه‌ره‌رشتیاری ئیداره‌که.

ئه‌م ئیداره‌یه، ئه‌گه‌رچی له‌ روی کارگیریه‌وه تارا‌ده‌یه‌کی زۆر سه‌ره‌خۆیه‌وه ده‌سه‌لاتی پارێزگای هه‌یه، به‌لام له‌روی فه‌رمیه‌وه، هه‌تا ئیستا به‌شیکه له‌ پارێزگای سلێمانی، هه‌ربۆیه‌ خه‌لکی ئه‌م ناوچه‌یه به‌شداریی ده‌که‌ن له‌ هه‌لبژاردنی ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی و نوێنه‌ریان له‌و ئه‌نجومه‌نه‌ دیاریی ده‌که‌ن.

5. ناساندنی لایه‌نی جیه‌جیه‌کاری پرۆژه‌ی چاودێری ئه‌ندامه گهرمیانه‌کانی ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی

1. رادیۆی ده‌نگ:

رادیۆی ده‌نگ، یه‌که‌مین رادیۆی کۆمه‌لگه‌یه‌ی ئه‌هلیه له‌ گهرمیان.

له‌ سالی 2010 هه‌و ده‌مه‌زراوه‌و له‌ به‌رواری 6ی شوباتی ئه‌و ساله‌وه، ده‌ستی کردوه به‌په‌خشی خۆی له‌ سنوری قه‌زای که‌لار و ده‌ورو به‌ری.

ئه‌م رادیۆیه، له‌لایه‌ن هه‌ردو رۆژنامه‌نوس (جه‌زا محمه‌د) و (ئازاد عوسمان) هه‌و به‌هاوکاری ژماره‌یه‌ک گه‌نجی رۆژنامه‌نوس و چالاکوانی خۆبه‌خش دامه‌زراوه، ئامانجی‌شی بریتی بوه له‌ په‌ره‌پێدانی دیموکراسیی و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی هۆشیاریی هاوڵاتیانی سنوری گهرمیان له‌ریگه‌ی ئه‌و به‌نامه‌و هه‌واڵ و باه‌تانه‌ی که‌ به‌دواداچونیان بۆ ده‌کات.

رادیۆکه، به‌ نوسراوی ژماره (265) له‌ به‌رواری (2010/2/2) و به‌ریگه‌پێدانی وه‌زاره‌تی گواستنه‌وه‌و گه‌یاندن بۆ شه‌پۆلی رادیۆکه به‌ نوسراوی ژماره (368) له‌ به‌رواری (2010/2/2) مۆله‌تی کارکردنی وه‌رگرتوه.

له‌ئیستادا رۆژانه 24 کاتژمێر له‌ سنوری گهرمیان، له‌سه‌ر شه‌پۆلی FM 99.9 په‌خشی به‌نامه‌کانی ده‌کات، هاوکات سایته‌کی ئینتهرنێتی‌شی هه‌یه هه‌واڵ و به‌نامه‌و په‌خشی به‌نامه‌کاتی تێدا ده‌کات به‌ناونیشانی (radiodang.org).

رادیۆکه، رادیۆیه‌کی کۆمه‌لگه‌یه‌یه، و‌اتا بۆ کۆمه‌لگه‌و ناوچه‌ی گهرمیان به‌تایه‌تی په‌خش ده‌کات، له‌بواره جیاوازه‌کانی وه‌کو: سیاسیی، کۆمه‌لایه‌تی، ئابوری، رۆژشنبیری، که‌رتی خزمه‌تگوزاری و حکومی و وه‌رزشیی و ... هتد، به‌دواداچون ده‌کات. هاوکات به‌دواداچونیش بۆ پرسه‌ نیشتمانی و کێشه‌ سه‌رانسه‌ریه‌کان ده‌کات و ره‌هه‌نده نیشتمانی و مرۆفانه‌یه‌کانی به‌هه‌ند وه‌رگرتوه.

جگه له‌ کاری میدیایی، رادیۆی ده‌نگ چه‌ندین پرۆژه‌ی دیکه‌ی له‌ماوه‌ی شه‌ش سالی ته‌مه‌نی دا ئه‌نجامداوه، له‌وانه: (کردنه‌وه‌ی خولی پێگه‌یاندنی رۆژنامه‌نوس، خولی په‌ره‌پێدان به‌توانانی رۆژنامه‌نوسان، ئه‌نجامدانی کۆر و سیمینار، سپۆنسه‌ر کردنی هه‌ندیک چالاکی هونه‌ری).

2. سندوقی نیشتمانی بۆ دیموکراسی NED

سندوقی نیشتمانی بۆ دیموکراسی (NED) دامه‌زراوه‌یه‌کی ئەمهریکی قازانج‌ه‌و‌یستی تایبه‌ته به گه‌شه‌پێدانی و پالپشتیکردنی دامه‌زراوه دیموکراتیه‌ی کان له‌هه‌مو جیهاندا، که‌له‌لایه‌ن کۆنگرێسی ئەمهریکیه‌وه سالانه بودجه‌ی تایبه‌تی بۆدیاریده‌کریت، ئەویش سالانه پالپشتی زیاتر له (1200) هه‌زارو دو سه‌د پرۆژه‌ی گروه‌یه‌ نا‌حکومییه‌کان له (90) نه‌وه‌د ولاتدا ده‌کات. (NED) هه‌ر له‌دامه‌زراندنییه‌وه له‌سالی (1983) دا، پێشه‌نگه له‌تیکۆشانی دیموکراتیدا له شوێنه‌جیاوازه‌کانداو گه‌شه‌یکردوه بۆ دامه‌زراوه‌یه‌کی فره‌ره‌هه‌ندو ئاراسته‌و بوته‌چه‌ق بۆ چالاکی و ئالوگۆری هزری بۆ چالاکوان و توێژه‌رانی بواری دیموکراتی له‌جیهاندا .

(NED) باوه‌ری به‌وه‌یه که ئازادی خولیا‌یه‌کی جیهانی مرۆفایه‌تیه‌، ناکریت له‌ریگه‌ی گه‌شه‌پێدانی دامه‌زراوه دیموکراتیه‌ی کان‌ه‌وه به‌پێریته‌دی، به‌ها دیموکراتیه‌ی کان له‌ریگه‌ی تاکه هه‌لبژاردنی‌که‌وه به‌دیناهێنرین، هه‌روه‌ها پێویست ناکات که دوباره‌کردنه‌وه‌ی نمونه‌ی ولاته‌یه‌ کگرتوه‌کان یان هه‌ر ولاتیکی دیکه‌ بێت، به‌لکه‌ به‌گوێره‌ی پێویستییه‌کان و دا‌بونه‌ریته‌ که‌لتوره‌ سیاسییه‌ جیاوازه‌کان گه‌شه‌ده‌کات.

بەشى دوهم:

چالاکىهکانى ئەندامە گەرميانىهکانى ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى ئەمانگى کانونى دوهمى 2017

لە کۆتایىهکانى مانگى تشرىنى دوهمى 2016، محەمد عەبدولوهەب، توشى روداویكى هاتوچۆ بو لەسەر رىگای کەلار- دەربەندىخان، بەهۆیەوه برىندار بو و دواترىش لەلایەن دادوهرهوه راگیرا. بە هۆى ئەوهى روداوه کە قوربانى لىکەوتەوه. محەمد عەبدولوهەب بەدریژایى دو مانگى رابردو، بە برىارى داوهر لە بەرپۆههرايه تى گرتن و گواستنهوهى سلیمانى راگیراوه. بەهۆى راگیرانىهوه ناوبراوە لە مانگى کانونى دوهم نەیتوانى هیچ چالاکىهك ئەنجام بدات. هەربۆیه لە راپۆرتى ئەم مانگەدا، تەنھا چالاکى و کارهکانى (غالب محەمد عەلى) بەکىک لە نوپنەرانى گەرميان لە ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى، تۆمارکراوه و لەخوارهوه دەپنەینه رو. لەماوهى مانگى کانونى دوهمى 2017 دا، غالب محەمد عەلى، (10) چالاکى هەبوه، کە (7) چالاکيان سەردان و بەدواداچون بووه (3) چالاکى ئاراسته کردنى نوسراو و یاداشت بوه.

ز	جوړى چالاکى	مەبەستى چالاکى	بەروار
1	بەدواداچون	سەردانکردنى نەخۆشخانەى فریاکەوتنى شەهید هەژار لە کەلار بەمەبەستى بەدواداچون کردن بۆ نەبونی پزىشک لە نەخۆشخانە کە.	2017/1/1
2	بەدواداچون	ئامادەکردنى پلانیک سەبارەت بە داينکردنى نەوتى سىپى بۆ هاوڵاتيانى پارىزگای سلیمانى و کۆبونەوه لەگەڵ پارىزگار و چەند بەرپۆههرايه تىبەك بۆ ئەو مەبەسته	
3	نوسراو	بە دواداچون کردن بۆ نەوتى سىپى نانهواخانه و سەموئخانەکان و ئاراسته کردنى نوسراو بۆ ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى و داواکردن لە وهزارەتى سامانە سروشتیهکان بۆ داين کردنى نەوتى سىپى بۆيان.	2017/1/5
4	بەدواداچون	کۆبونەوه لەگەڵ بەرپۆههرى پۆسته و گەياندن و بەرپۆههرى کۆمپانىي تىشک نىت سەبارەت بە خرابى و خاوى هیللى تىشک نىت.	2017/1/8
5	نوسراو	ئاراسته کردنى نوسراو بۆ ئەنجومەنى پارىزگای سلیمانى سەبارەت بە لابردنى (50000) تەنى گۆگرد کە کارگەى خشتى سىروان ماوهى دە سالیە لە ناو کارگەکەى دایناوه و زيانى تەندروستى و ژینگەيشى لىدەکەوتنەوه.	2016/1/16

2017/1/16	بەشدارىکردن لە ياداشتىكى ئەندامانى ئەنجومەن لەبارەى برپارى وەرگرتنى پارە لەھاوالاتيان بۆ كۆكردنەوہى خاشاكي مالان	نوسراو	6
2017/1/18	دو كۆبونەوہ لەگەل بەرپوبەرى پۆستە و گەياندن و بەرپوبەرى كۆمپانىي تيشك نيت سەبارەت بەو بەلئىنانەى كۆمپانىياكە دابوى بۆ باشتر كوردنى هيلكەيان.	بەدواداچون	7
2017/1/23	بەدواداچونكردن بۆ قورخكردنى بانزىنى بازرگانى و كوالىتتەكەى و خستنه روى دەرئەنجامى بەدواداچونەكە.	بەدواداچون	8
2017/1/24	بەدواداچونكردن بۆ نەوتى سېى و ئامادەكردنى راپۆرتىك لەبارەى بازرگانىكردنى حكومەت بەو نەوتەو فرۆشتنەوہى لە بازارى رەش دا	بەدواداچون	9
2017/1/26	بەدواداچونكردن بۆ ئەو گوشت فرۆشانەى لەسەر رىگكان ئاژەل سەردەبرن و دەيفرۆشن بە بى بونى مەرجه كان و ئاراستەكردنى نوسراو بۆ ئەنجومەنى پارىزگاي سلېمانى بۆ ئاگاداركردنەوہى لایەنە پەيوەندىدارەكان بۆ قەدەغەكردنى.	بەدواداچون	10

بهشی سییههه:

راپۆرتییک لهبارهی سیمیناری یه کهی چاودییری رادیوی دهنگ لهبارهی گرنگیی نهجمهه نه خوچیههکان

لهبهرواری 2017/1/30، یه کهی تایهتی رادیوی دهنگ بو چاودییری نوینهرانی گهرمیان له نهجمههنی پارێزگای سلیمانی، ههستا به نهجمامدانی سیمیناریک بو مامۆستای زانکۆ و چالاکی مافهکانی مرۆڤ (ئاریان رهئوف)، بهناونیشانی: (نهجمهه نه خوچیههکان چییان پیده کریت؟)

لهسیمیناره کهدا کهله هۆلی یانهی رۆشنیری کهلار بهرپوهچو، ئاریان رهئوف ئاماژهی به باکگراوه نیدیکی میژوی کورتی دروستکردنی نهجمهه نه خوچیههکان کرد. نهو باسیلهوه کرد که نهجمهه نانه لهوهوه سهراوهیان گرتوه که ناعه دالهتی و خراب دابهشکردنی دهسهلات و تاکرهوی و تۆتالیتاری و قورغکردنی دهسهلات نههیلیت، ههروهک بو نهوهی دهسهلات هی گهل بیت نهک گروپ و لایه نیککی دیاریکراو.

ئاریان رهئوف، ئاماژه سهرهکیهکانی کاری نهجمهه نانهی له پینج خال دا کورت کردهوه، که بریتی بون له:

1. نهکتیفکردنی بهشداریی هاوالاتیان، بهومانایهی که هاوالاتیان بهردهوام بهشداریی سیاسیان بههیز و باش بیت، ههروهک چاودییری نوینهرهکانیان بکهن و به ناگایی زیاترهوه دهستیشانیان بکهن.

2. بو نهوهی خزمهتگوزارییهکان وهکو پینوست بگات به ناوچهکان. واتا خزمهتگوزارییهکان تهنها له یهک ناوچه قهتیس نهبن و ناوچهکانی دیکه لیبی بیهش بن.

3. شۆرکردنهوهی دهسهلات بو ناوچهکانی ولات. بهو مانایهی دهسهلات لهسهنتهر دا کورت نهکریتهوهوه ناوچهکانی دیکه دههروهه دور بن له ههر بریاردانیک که پهیههندی به ژیان و گوزههرا نیانهوه ههیه، نهمهش بو برههوان به دیموکراسی و بهشدارییکردنی زیاتری هاوالاتیان له ژبانی سیاسی دا.

4. چالاککردنی ئیدارهی خوچیهی بو پینشکهشکردنی خزمهتگوزارییهکی باشتر. واتا لهریگهی نهجمهه نانهوه دهسهلاته ناوچهیهکان نهکتیف بکرین و زوتر و باشتر خزمهتگوزارییه ژبانییهکانی هاوالاتیان دابین بکریت، ههروهک نهمهش رۆلی دهبیت له پینگه یاندن و دروستکردنی کادیری پیشهی لهبواره جیاوازهکان، له بری نهوهی خهلهکیک له دههوهی ناوچهکه بهیتریت بو پۆستیکی دیاریکراو، نهوا خودی خهلهکی ناوچهکه کهسانیک دیاریی بکهن و ههلبژیرن که هاو ناوچهیانه و باشتر له کیشهو کۆژانی ناوچهکیان تیده گات.

5. برههوان بهبهشداریی کهمینهکان. لهریگهی نهجمهه نانهوه کهمینهکان نهگهر گروپی سیاسی یان ئابینی یان ههر گروپیک تر بن، بتوانن باشتر رۆل ببینن و دهوریان ههبیت بهتایبهت لهو ناوچهکانی که بونیان ههیه.

نهوهی پهیهه نیدیادار بیت به نهجمههنی پارێزگای سلیمانییهوه، (ئاریان رهئوف) ئاماژهی دا که نهجمههنی تائیسنا تهنها دو جار ههلبژاردنی بۆکراوه که دهبوایه زۆرتتر بیت، ههروهک ههول ههیه بو سنوردارکردن و لهقالبدانی چالاکیی نهجمهه نهکان بهگشتی و دهویسترت و وهکو نهجمهه نیککی روالهتی یان شکلی بمیننهوه.

ئه‌وه‌شی وت كه‌سه‌رباری هه‌مو تێنیه‌یه‌كان، به‌لام بونی ئه‌نجومه‌نه‌كان گ‌رنگه‌، به‌لام له‌وه‌ش گ‌رنگ‌تر ئه‌وه‌یه‌ هاوڵاتیان لێپێچینه‌وه‌ له‌ نوێنه‌ره‌كانیان ب‌كه‌ن و به‌هۆشیارییه‌وه‌ دیارییان ب‌كه‌ن و له‌سه‌ر بنه‌مای كار و بره‌ودان به‌ خزمه‌تگ‌وزارییه‌كان هه‌لسه‌نگاندنیان بۆ ب‌كه‌ن.

هاوكات هه‌ر له‌ سیمیناره‌كه‌دا، چه‌ند به‌شداریه‌یه‌ك له‌لایه‌ن ئاماده‌بوانه‌وه‌ كرا.

(به‌رهم سه‌له‌ح)، ئاماژه‌ی به‌وه‌كرد كه‌ نوێنه‌رانی گهرمیان لاوازه‌یه‌ له‌ جیه‌جیه‌كردنی ئه‌ركه‌كانیان، ئه‌و نمونه‌ی كه‌رتی تهن‌دروستی هینایه‌وه‌ كه‌له‌گهرمیاندا له‌ ره‌وشیه‌ی خراب دایه‌و نه‌تواناوه‌ فشاریه‌کی وه‌ها له‌لایه‌ن ئه‌و نوێنه‌رانه‌وه‌ دروست ب‌كرێت بۆ باشكردنی ئه‌م ره‌وشه‌.

هاوكات (كاروان عه‌لی كه‌لاری)، له‌ به‌شداریه‌یه‌كه‌دا په‌سنی كاری ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌ن و به‌تایبه‌ت دو نوێنه‌ره‌كه‌ی گهرمیانی كرد له‌ ئه‌نجومه‌نه‌كه‌وه‌ به‌ ئه‌كتیف ناوی بردن، به‌لام به‌رای ئه‌و كیشه‌ له‌وه‌دایه‌ كه‌ به‌رده‌وام هه‌ول هه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌نجومه‌نانه‌ رۆل نه‌گێرن و وه‌كو ئه‌نجومه‌نی بێ ئه‌رك و بێ رۆل ب‌مێننه‌وه‌. هه‌روه‌ك باسیله‌وشه‌كرد كه‌ به‌داخه‌وه‌ كاری ئه‌نجومه‌نه‌كه‌ به‌شیه‌یه‌كه‌ ته‌وزیف كراوه‌ كه‌ نوێنه‌ره‌كان له‌بری ئه‌وه‌ی نوێنه‌ری گه‌ل بن به‌لكو نوێنه‌ری حزبن.

له‌به‌رامبه‌ریشدا (ئاریان ره‌ئوف)، ئاماژه‌ی به‌وه‌كرد كه‌ به‌دریژی مێژو ئه‌نجومه‌نه‌كان له‌ مملانییدا بون له‌گه‌ل ده‌سته‌یه‌ك له‌ ده‌سه‌لاتداران، چونكه‌ ده‌سه‌لاتداران نایانه‌وێت ده‌سه‌لات بۆ خه‌لك و له‌نیو خه‌لك دا بێت.

ئهم سیمیناره‌، یه‌كه‌م كاری له‌وشیه‌یه‌ی یه‌كه‌ی چاودێری نوێنه‌رانی گهرمیانه‌ له‌ ئه‌نجومه‌نی پارێزگای سلێمانی به‌ ئامانجی بره‌ودانی زیاتر به‌ هۆشیاری هاوڵاتیان له‌باره‌ی ئه‌نجومه‌نه‌ خۆجیه‌یه‌كان و ئه‌و رۆله‌ی ده‌كری له‌به‌رجه‌سته‌كردنی دیموكراسی دا بیه‌گێرن.

بۆ په‌یوه‌ندی:

07702303676 – 07480207400

Radiodeng@yahoo.com

Radiodang.org